

Flora- en faunaonderzoek

**Oude Klapstraat 74a
Wijchen**

Flora- en faunaonderzoek

Oude Klapstraat 74a Wijchen

Titel	Flora- en faunaonderzoek Oude Klapstraat 74a Wijchen
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	3 oktober 2014
Status	definitief 2 ^e versie

Bureau
Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

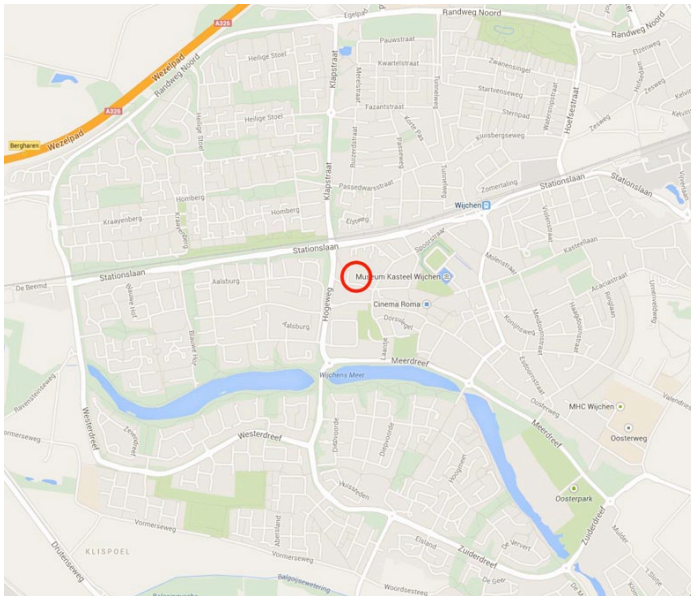
INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Opzet onderzoek	
1.3	Plangebied en ingreep	
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	Inleiding	
2.2	Flora- en faunawet	
2.3	Natuurbeschermingswet	
2.4	Ecologische hoofdstructuur	
2.5	Rode lijsten	
3	RESULTATEN	7
3.1	Gebiedsbeleid	
3.2	Veldonderzoek flora	
3.3	Veldonderzoek fauna	
4	CONCLUSIES	9

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Oude Klapstraat 74 te Wijchen bevinden zich twee geschakelde bedrijfspanden. Het voornemen bestaat om één van de gebouwen te slopen. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de structuurvisie.

Figuur 1. Wijchen met globale ligging plangebied (cirkel).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde *quick scan* van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet.

Een *quick scan* betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De *quick scan* is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een *quick scan* geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Opzet onderzoek

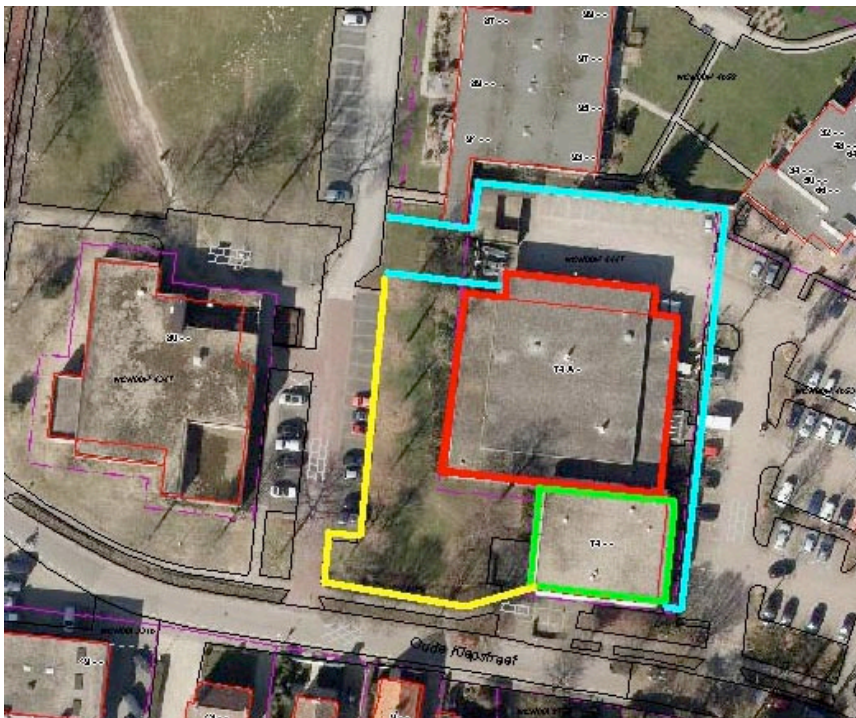
Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is, zover mogelijk en nodig, gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en de website van waarneming.nl. Voor de ligging van beschermde gebieden zijn de volgende websites geraadpleegd: www.gelderland.nl en www.synbiosys.alterra.nl. Op 21 augustus 2014 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Het terrein is beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling). Tot slot is 's avonds in aansluiting op het terreinbezoek een vleermuisonderzoek uitgevoerd.

1.3 Plangebied en ingreep

Het plangebied ligt in het centrum van Wijchen te midden van woonwijken en gebouwen met een openbare functie. Het gebied rond het plangebied is vrij ruim opgezet en betrekkelijk rijk aan groen. In het gebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het plangebied zelf wordt gevormd door twee geschakelde bedrijfspanen; een relatief klein gebouw met twee lagen aan de straatzijde en een relatief groot gebouw met één laag daarachter. In het complex was het postkantoor gevestigd. Het hoge gebouw heeft inmiddels een andere functie, maar het lage gebouw is nog in gebruik als postagentschap.

Het lage gebouw is opgetrokken uit baksteen met een plat dak met aluminium rand dat is bedekt met bitumen. In de gevels is een spouw aanwezig. De spouwventilatie wordt verzorgd door roosters onderaan de gevel. Langs een deel van de bovengevel, met name boven vensters, loopt een hoge keralieten plaat. Aan de achterzijde van het gebouw is een laad- en losplaats met een groot afdak dat uit een holle bekisting bestaat. Het hoge gebouw heeft min of meer dezelfde constructiewijze. Wel bevinden zich in de gevel onderaan de eerste verdieping open stootvoegen zonder roosters. Het complex is in goede staat. Ten westen en zuidwesten van het complex ligt openbaar groen dat bestaat uit gazon met daarop enkele watercypressen en een linde. Langs het gebouw ligt een strook laag en dicht plantsoen. Een soortgelijke strook plantsoen met daarin sierkersen ligt ook langs de oostkant van het complex. De rest van het terrein aan de oost- en noordkant is verhard.

Het voornemen bestaat om het lage gebouw van het complex te slopen en te vervangen door nieuwbouw. De reconstructie heeft betrekking op het blauwe en rode deel in figuur 2. Het openbaar groen en het hoge gebouw blijven behouden. Omdat de twee gebouwen geschakeld zijn, zal de sloop op het grensvlak ook van invloed zijn op het te behouden hoge gebouw.

Figuur 2. Luchtfoto bestaande situatie met te slopen/reconstrueren delen (rood/blauw) en te behouden gebouw en begroeiing (groen/geel).

Foto 1. Westzijde plangebied met te slopen gebouw.

Foto 2. Zuidzijde plangebied met te slopen gebouw (links) en te behouden gebouw (rechts).

Foto 3. Oostzijde plangebied.

Foto 4. Noordzijde plangebied.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands-Conventionie, Conventionie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I.

Verbodsbepalingen

Art. 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.

Art 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.

Art 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.

Art 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.

Art 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen.

In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast.

In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Bij lichte toetsing wordt één criterium gehanteerd:

1) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij zware toetsing worden drie criteria gehanteerd:

1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,

2) er is geen alternatief,

3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (Art. 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Per 26 augustus 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Ontheffing op basis van belang j ' de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van belang e 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'

Er is nadruk komen te liggen op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden:

1. Mitigatie

Wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen, is een ontheffing niet meer verplicht.

2. Ontheffing

Wanneer mitigatie niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

ontheffing

Bij de beoordeling dienen de volgende vragen in onderstaande volgorde te worden beantwoord:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt vervolgens of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en).

Tabel 2-soorten

Tabel 2-soorten worden getoetst aan de gunstige staat van instandhouding. Een gedragscode kan ook uitkomst bieden voor Tabel 2-soorten. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit. Daarbij moet worden aangetoond dat precies zo wordt gewerkt als de gedragscode aangeeft.

Vogels

Voor vogels is ontheffing alleen mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b) *
- Veiligheid van het luchtverkeer (c)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Tabel 3-soorten

Bijlage 1-soorten

Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 is ontheffing mogelijk op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn

Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 alleen ontheffing mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

2.3 Natuurbeschermingswet

De NB-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermde Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende Provincie.

2.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De begrenzing van de EHS wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale streekplannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen geformuleerd. In of in de nabijheid van EHS-gebieden zijn handelingen verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3 RESULTATEN

3.1 Gebiedsbeleid

Het plangebied ligt in het centrum van Wijchen. De bebouwde kom is geen onderdeel van een beschermd gebied in het kader van natuurwetgeving. Buiten Wijchen liggen wel beschermde gebieden, maar er is geen relatie tussen de beschermde gebieden en het plangebied. Gelet op de beperkte schaal en de bestemming van het plangebied zijn negatieve effecten op beschermde natuurgebieden uit te sluiten.

3.2 Veldonderzoek flora

Het plangebied bestaat buiten de bebouwing uit gazon, geschoffeld plantsoen en verharding. Voor wilde flora biedt het terrein weinig mogelijkheden. Er waren algemene soorten van voedselrijk grasland, ruigte en ruderaal gemeenschappen aanwezig, zoals Duizendblad, Madeliefje, Groene naalddaar, Stinkende gouwe, Gekroesde melkdistel, Zachte ooievaarsbek, Canadese fijnstraal en Grote brandnetel. Beschermde of bedreigde soorten zijn niet gevonden en zijn – buiten algemene soorten van tabel 1 – uit te sluiten.

3.3 Veldonderzoek fauna

Zoogdieren

Het plangebied is alleen geschikt voor weinig kritische soorten van het stedelijk gebied, zoals Egel, Mol en Huispitsmuis. Strikter beschermde soorten zijn, met uitzondering van Steenmarter (tabel 2), uit te sluiten op grond van de eisen die zij aan hun habitat stellen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van Steenmarter binnen het plangebied wordt uitgesloten geacht vanwege de gesloten constructiewijze van het gebouw.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd (tabel 3/bijlage IV HR). De bomen op het terrein zijn ongeschikt als verblijfplaats vanwege het ontbreken van geschikte holten. De gebouwen zijn in theorie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen op grond van de aanwezigheid van een spouw, daklijsten en holle bekistingen. Dit geldt met name voor het hoge gebouw op basis van de open stootvoegen. De potentie voor het lage gebouw is kleiner vanwege de geringe hoogte, nauw sluitende verbindingen en het ontbreken van toegankelijke ventilatiegaten. Verblijfplaatsen zijn echter niet geheel uit te sluiten. Naar aanleiding van de potentiële geschiktheid van de gebouwen voor vleermuizen is in het najaar van 2014 een eenmalig vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het bezoek is op 21 augustus gebracht en was gericht op baltende vleermuizen en paarverblijven (najaarsonderzoek). Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor dergelijke functies.

Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

Het veldbezoek is buiten het broedseizoen gebracht. De broedvogelsamenstelling kon daarom niet in kaart worden gebracht op basis van waarnemingen. Wel is een uitspraak te doen op basis van het karakter en de locatie van het plangebied. Vanwege het stedelijke karakter van de omgeving en het groen, zijn alleen algemene soorten van bos en tuin te verwachten, zoals Houtduif, Turkse tortel, Vink, Tjiftjaf, Winterkoning, Merel en Roodborst. Broedvogels met een vaste verblijfplaats zijn uit te sluiten. De gebouwen bieden geen nestgelegenheid voor Gierzwaluw en Huismus, en in de bomen zijn geen grotere nesten aangetroffen die kunnen wijzen op vaste nestplaatsen van roofvogels.

Amfibieën en reptielen

Alle soorten amfibieën en reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor dat kan dienen als voortplantingswater voor amfibieën. Als landbiotoop is het plangebied vrijwel ongeschikt. In dicht plantsoen is hoogstens een enkel exemplaar van een tabel-1-soort, zoals Gewone pad, te verwachten. Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van reptielen en strikter beschermde soorten amfibieën.

Vissen

In het plangebied komt geen oppervlaktewater voor. Een negatief effect op vissen in het algemeen is daarom uit te sluiten.

Ongewervelden

Het plangebied vertegenwoordigt geen belang voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen. Een negatief effect op beschermde soorten uit de groep ongewervelden is uitgesloten.

4 CONCLUSIES

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in of in de directe omgeving van beschermde gebieden. Op grond van de planschaal en de bestemming van het terrein is een effect op beschermde gebieden in de omgeving uit te sluiten.

Flora

- Er zijn geen bedreigde of beschermde plantensoorten aangetroffen. Het voorkomen van bedreigde en strikter beschermde soorten is uit te sluiten.

Fauna

- De ingreep kan een negatief effect hebben op tabel-1-soorten uit de groepen zoogdieren en amfibieën. Voor dergelijke soorten geldt een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ontwikkelingen.
- De gebouwen zijn in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen (tabel 3/bijlage IV HR). Dit geldt vooral voor het hoge gebouw. Een eenmalig vleermuisonderzoek heeft geen functies van de gebouwen voor vleermuizen aangetoond. Het project is niet van invloed op eventuele vlieg- en foerageerroutes van vleermuizen.
- In de opgaande begroeiing zijn algemene broedvogels zonder vaste nestplaats te verwachten.
- Het plan is niet van invloed op strikter beschermde zoogdieren, reptielen, strikter beschermde amfibieën, vissen en ongewervelden.

Uit het onderzoek komen naar voren dat het plan – wat de strikter beschermde soorten betreft – een negatief effect kan hebben op vleermuizen en op broedvogels zonder vaste nestplaatsen. Het is verboden handelingen te verrichten die een versturende uitwerking hebben op beschermde soorten, hun verblijfplaatsen of hun voortplanting. Daarnaast moet het doden of beschadigen van beschermde soorten voorkomen worden. De verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Mogelijke negatieve effecten zijn deels te voorkomen door middel van een aangepaste werkwijze. Dit geldt niet voor het vernietigen van vaste nest- of verblijfplaatsen. Hieronder is per soortgroep kort aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om schadelijke effecten te voorkomen.

Vleermuizen

Op grond van de potentie van de gebouwen als verblijfplaats voor vleermuizen kan een verblijfplaats in het te slopen deel niet volledig worden uitgesloten.

Het grote gebouw biedt voldoende potentie voor eventuele compensatie.

Om het daadwerkelijk gebruik vast te stellen is een jaarrond onderzoek nodig. Zonder jaarrondonderzoek moet worden uitgegaan dat verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn. Voor de sloop betekent dit dat het te slopen deel van het gebouw in de periode half maart-april of half september-oktober ongeschikt gemaakt moet worden, waarna de sloop kan plaatsvinden (minimaal 5 dagen later, bij een temperatuur van 10°C in de eerste helft van de nacht). Daarnaast dienen in de nieuwbouw vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd te worden.

Broedvogels

Ten aanzien van nesten dienen de werkzaamheden ten minste buiten de periode half maart – half juli te gebeuren. Met name wat het rooien van opgaande begroeiing betreft. Eerdere en met name latere nestgevallen zijn mogelijk. In de periode november-februari is de kans op verstoring van broedsels nihil.

